

Învățare automată

— Licență, anul III, 2021-2022, test —

Nume student:

Grupa:

1. (Câștigul de informație: câteva proprietăți și o exemplificare)

La problema 50 de la capitolul *Fundamente* am definit câștigul de informație astfel: $IG(X; Y) = H(X) - H(X|Y) = H(Y) - H(Y|X)$. De asemenea, am arătat că entropia condițională medie a unei variabile aleatoare X în raport cu o altă variabilă aleatoare Y se poate calcula cu formula

$$H(Y|X) = - \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 P(Y = y|X = x).$$

Următoarea *demonstrație* ne arată că putem calcula câștigul de informație și în alt mod:

$$IG(X; Y) = H(X) - H(X|Y) \quad (1)$$

$$= - \sum_{x \in \text{Val}(X)} P(X = x) \log_2 P(X = x) - \left(- \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 P(Y = y|X = x) \right) \quad (2)$$

$$= - \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 P(X = x) + \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 P(Y = y|X = x) \quad (3)$$

$$= - \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) (\log_2 P(X = x) - \log_2 P(X = x|Y = y)) \quad (4)$$

$$= - \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 \frac{P(X = x)}{P(X = x|Y = y)} \quad (5)$$

$$= - \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 \frac{P(X = x)P(Y = y)}{P(X = x, Y = y)}. \quad (6)$$

a. Justificați *de ce* anume au loc fiecare dintre egalitățile care intervin în demonstrația de mai sus.

b. Definiți independența a două variabile aleatoare X și Y . Apoi, folosind rezultatul demonstrat mai sus,

$$IG(X; Y) = - \sum_{x \in \text{Val}(X)} \sum_{y \in \text{Val}(Y)} P(X = x, Y = y) \log_2 \frac{P(X = x, Y = y)}{P(X = x)P(Y = y)},$$

arătați că dacă X și Y sunt independente, atunci $IG(X; Y) = 0$.

c. Fie X și Y două variabile aleatoare independente, care iau valorile 0 și 1 cu probabilități egale, adică $P(X = 0) = P(X = 1) = P(Y = 0) = P(Y = 1) = 1/2$.

Considerăm încă o variabilă aleatoare Z , tot cu valori în mulțimea $\{0, 1\}$. Distribuția de probabilitate a variabilei condiționate $Z|X, Y$ este definită în tabelul următor:

X	Y	$P(Z = 0 X, Y)$	$P(Z = 1 X, Y)$
0	0	0.8	0.2
0	1	0.2	0.8
1	0	0.2	0.8
1	1	0.8	0.2

i. Folosind formula de multiplicare, precum și independența variabilelor X și Y , completați în tabelul următor distribuția de probabilitate comună $P(X, Y, Z)$.

X	Y	Z	$P(X, Y, Z)$
0	0	0	
0	0	1	
0	1	0	
0	1	1	
1	0	0	
1	0	1	
1	1	0	
1	1	1	

ii. Calculați apoi distribuțiile marginale $P(X, Z)$, $P(Y, Z)$ și $P(Z)$.

X	Z	$P(X, Z)$
0	0	
0	1	
1	0	
1	1	

Y	Z	$P(Y, Z)$
0	0	
0	1	
1	0	
1	1	

Z	$P(Z)$
0	
1	

iii. În final, arătați că $IG(X; Z) = IG(Y; Z) = 0$. (*Sugestie:* Folosiți rezultatul de la punctul b.)

2. (Aplicarea formulei probabilității totale)

O urnă conține w bile albe și b bile negre. Extragem o bilă dintre acestea, în mod aleatoriu. Apoi repunem bila în urnă, împreună cu alte d bile de aceeași culoare (ca a bilei extrase). După aceasta, extragem din urnă încă o bilă, în mod aleatoriu.

- Demonstrați că probabilitatea ca a doua bilă extrasă să fie albă nu depinde de d .
- Particularizați [raționamentul dumneavoastră] pentru cazul $w = 2$, $b = 3$ și $d = 7$.